

КРАТКЕ БЕОГРАДСКЕ ПРИЧЕ

ЦРНИ ПАС ПРЕД МАХИ-ЈЕМ

На наново искрслом, октобарском сунцу, тик пред улазом у *Maxi*-јеву самопослугу у Васиной, лежи црни пас.

Изваљен бочно, он се препушта позној топлоти и светлости, а целокупан изглед његовог незаштићено опруженог тела одаје потпуно задовољство топлим даном и животом.

Београђани свих генерација, који просто надиру у самопослугу, заобилазе сјајно црно тело, пажљиво и с неком врстом нарочитог, помало неразумљивог задовољства уочљивог на њиховим лицима.

Како протумачити – не потпуно опијеност живљењем овог пса – она је јасна! – него ту непознату црту пажљивости Београђана?

Можда управо препознавањем тог необичног, и у њиховом животу сасвим ретког тренутка усхита животом...

С ДИСПЛЕЈА

Стојећи у тролејбусу изнад девојке која чита тек пристиглу поруку, запажам реченицу:

Где си, волим те Сава.

Стандардна порука.

Следећег тренутка у прилици сам да на неонски ружичастом екрану, слово по слово прочитам њен одговор:

Идем тролом код Небојсе да се т.

Она концентрисано и озбиљно гледа у дисплеј све док се светло на њему не угаси. Затим враћа телефон у ружичасту торбицу на коленима.

Да ли то *ѿ с ѿачком* значи оно што мислимо ви и ја, и каква се даља прича крије у тој тачци и иза ње?

То никад нећу сазнати, а не одаје је ни девојчино мирно лице, које посматрам док кратким одлучним корацима излази из тролејбуса на Славији. Па хитро креће према Мекдоналдсу...

ГАЂЕЊЕ

Вратио сам се с промоције светског бестселера, преведеног на 55 језика. Бар тако стоји на свезнаљачком *Инџернејџу*. Ауторка, кћи ирског премијера, у моменту писања бестселера, по којем је, експресно, Холивуд снимео блокбастерски филм, имала је 22 године! И бавила се смрћу главног јунака, односно њеним последицама на потоњу судбину младе удовице.

Књигу од 350 страница прочитах за пола сата.

Као уредник, испричао сам новинарима оно што сам намеравао да кажем и оно што нисам. Понављао сам неке речи: *једносџавно, значи, њако исџага, једносџавно, њо јесџи, њако исџага, једносџавно...*

Повремено стала би ми длака у грлу, мало сам се накашљавао... Таман кад бих намерио да ништа више не кажем, сусретао сам погледе новинара, у публици, знана лица су ме храбрила да исцедим још неку уредничку реч за њихове сутрашње извештаје. И ја сам се накашљавао, помицао ону длаку, продужавао причу о парадоксалном, одсутном љубавном роману.

Добро, прошло је, искашљао сам се добро, на улици, код бившег *Јуџексџорџа*, док је киша лагано промицала. Па сам кренуо у кишу, са неком неизвесном напетошћу у врху груди, тик под Адамовом јабучицом.

САМОСАЖАЉИВИ СТАРАЦ

После неких година, мушкарци лако бризну у плач или се подају некој врсти перверзне самосажаљивости.

Јутрос у пошти у Змај Јовиној поново сам слушао једног од представника овог трагичног племена. Док у змијоликом поретку странака чека на ред, он јадикујући коментарише снег у граду, клизавицу, колапс градског саобраћајног. Када му из руку у ружним рукавицама без прстију испадне новчаник и неколико уплатница, он скоро нариче и дуго пошто је сагавши се покупио с пода и новчаник и све погужване папире – и све то тако траје све док не стигне на ред, односно стигне пред шалтер.

Ту почиње парада. На десетинама лица види се гађење над старчевом прегласном и крештавом литанијом. Као да тежина целе васионе почива на његовим раменима, тако се погрбљен и искривљен крај шалтера, као кукавац обраћа младој службеници. Пошто га очито познаје, млада жена га посматра непомичног лица, са хладном и гадљивом уздржанашћу, док он богоради над трошковима, издацима, прелазећи на болест и скупе лекове. Читав приказ је тако гнусан, да неки људи у очајању почињу да се смеју и да задиркују овог кукавеља, што његов глас учини тишим за неко време, али потом, врло брзо у њему се наново буди молах јадикувке којом је ко зна колико дуго већ обузет.

С МОБИЛНИМ У БЕОГРАДУ

У истамбулским возилима градског превоза стоји јасна назнака да су употреба мобилних телефона и уношење сладоледа забрањени. За време десетодневног боравка у Истамбулу никада нисам видео ниједног путника који би се оглушио о ту забрану.

У Београду таква забрана не постоји. Вожња аутобусом, тролејбусом или трамвајем подстиче Београђане свих генерација на разговоре мобилним телефонима.

Као и у животу – неки путници су при томе тихи, тајновити, дискретни, али други без зазора, и на сав глас, разговарају мобилним телефонима.

Једног јутра путовао сам у полупразном тролејбусу од Славије до Студентског трга с човеком који је преко мобилног телефона распоређивао шта ће ко од службеника у његовој фирми да ради током дана. Узвикивао је име за именом: Марица, Јерко, Степа, Соња, Драгана, Бранка, Мики... и бучно, у две-три команде, одређивао задужење. Неки путници су гунђали, други посматрали овог човека с презиром, али верујем да он занет службеничком логистиком ништа од тога није запажао. Излазећи из тролејбуса на Студентском тргу, и даље је одређивао задужења, и после корачајући крај парковске ограде, настављао да емитује распореде и обавезе. Никако нисам успео да закључим да ли је тако одређујући послове и њихове извршиоце ишао у правцу своје фирме или се пак удаљавао од ње.

ЧУДНИ ПРИЗОРИ

Изашавши из аутобуса 96 на Тргу републике скоро налећем на две девојке. Једна, савијена над кантом за смеће, повраћа, док је друга придржава. Младе су, на лицу усправне девојке се смењују брига и благ осмех. Девојка која је повраћала усправља се и видим њено аветно, бело лице....

Идем даље, пролазимо крај Народног позоришта, и на самом углу код металне зграде Грчке банке видим скоро идентичан приказ.

Две девојке – једна повраћа у канту за смеће, друга је придржава, благо осмехнута. Само сада, у овој чудној репризи, поред њих стоји неколико студената, очито њихових колега, и коментаришу догађај, али без бриге, као неку врсту очекиваног дешавања.

КОМУНАЛНА ПОЛИЦИЈА (1)

Магловито београдско јутро, средина новембра. Око десет пролазимо покрај Народног позоришта. Пет комуналних полицајаца и једна полицајка малтретирају стару продавачицу цвећа. Један бележи податке, један је испитује. Сви у ганц-новим униформама, избријани испод коже, феш, и девојка исто тако. Бакица плаче, богоради, али ни на једном лицу се не види ни мрљица саосећања, ни оклевања. Концентрисани су, праве се да не чују мој гласни коментар и онда још један коментар од пролаз-

ника који ме је чуо и сложио се, о срамоти... Настављају свој посао. Бакица покушава:
– Ни ове панталоне на мени нису моје ... – плаче.
Али полицајце ништа не колеба.

МРВИЋИ

Доста стара жена, у старом жутом капуту, наслања се на зид зграде Академије у Јакшићевој и виче у мобилни: – Мрвићи су некад живели на Карабурми. Били су ливци. Да, ливци. Били су врло богата породица... А сад не знам...

Она је свом снагом ослоњена на зид, сасвим искривљена, тежак цегер је готово вуче према плочнику...Упиње се да остане усправна у својој опасној нагнутости, изгледајући као да би да подупре тај високи зид и спасе зграду од рушења.

- Да, да, ливци су били, врло богата породица, а сад не знам – ори се њен глас Јакшићевом.

КОМУНАЛНА ПОЛИЦИЈА (2)

Одједном бол у грудима, док корачам Васином.

Прелазим попречну зебру на зелено и застајем на углу Змајовине код такси станице. Тешко дишем.

Да се мало одморим...

Гледам низ улицу, нема возила, гледам ка Калемегдану, ни одатле се ниједно не приближава. Па ипак нешто ме зауставља да не пређем зебру на црвено.

Ваљда је то тај бол.

Полако попушта, док подижем поглед и опајам пар комуналних полицајаца, младу жену и младог мушкарца у плавим униформама, који ме очекују с друге стране улице. Поглед ми се среће с погледом црнокосе полицајке и ја видим да се у њеним очима гаси очекивање. Полуокреће се према свом пратиоцу у плавом и каже му шапатом: – Видео нас је... или: – Угледао нас је... – и слутим разочарење у њеном гласу.

Полицајац, колега јој нешто одговара, а онда вероватно предлаже да ме више не чекају. Мала заседа је пропала и они се разочарано упућују низ улицу.

Због тог бола у грудима сам застао, не приметивши комуналне полицајце и само он ме је зауставио да не пређем улицу на црвено, и нађем се у њиховој клопци.

Док одлазе, полицајац се још једаред окреће и гледа ме презирно, с неком врстом сетне мржње због пропуштене шансе да ме новчано ојаде, у складу са законом.

ДВЕ РИБЕ

Две наприлитане рибе, сличне ара папагајима, веома журно корачају Кнезом, чини се да ће се сваког часа саплести и љоснути са својих високих платформи. Корачају дугим корацима, машу рукама.

Једна понавља: – Ма шта ће нам они, који ће нам они!

Друга не реагује, као да је замишљена, а прва вероватно стога понавља и понавља:
-Ма шта ће нам они, размисли! Који ће нам они!
Вероватно је да мисли на целу мушку врсту.

ПАРТЕНОГЕНЕЗА

Пре неки дан кустосица Теслиног музеја рече ми сасвим безразложно и еуфорично, у лифту: - Знате ли да нам ви нисте потребни, можемо комотно да се размножавамо партеногенезом.

- Знам! – рекох јој с неубедљивим осмехом на лицу.

Прочитао сам то недавно, у неким популарно-научним новинама.

Врло је лепа у горњој половини тела, екстравагантна се облачи, али има сасвим мушки доњи део. Њене ноге као да припадају одбрамбеном фудбалеру Бајерна или Селтика.

Можда је тај мушки део проговорио из ње?

Или се варам?

Можда је баш жена из њене горње половине изрекла еуфоричну реченицу.

КАДА САМ СЕ ЗАУСТАВИО

Јурио сам целог јутра из аутобуса у аутобус, па у тролејбус, па у аутобус, па у аутобус, пристигли послови и раније одлуке су ме нагонили на то, мимо моје воље. И тек када сам се после два и по сата зауставио у канцеларији, за својим радним столом, схватио сам да тог јутра нисам запазио нити запамтио ниједно лице пролазника. Ни мушко, ни женско, ни дечје – ништа... Тек када сам се зауставио – схватио сам да је цео тај пут, промена возила – био малтене сасвим празан...

ОЛГА ИВАНОВИЋ

Пријатељ ме је јуче одвезао на Карабурму. Требало је да купи полован ауто и ја сам му правио друштво. Као вајни консултант.

Чим смо дошли у Чајкину улицу, и нашли кућу број 17, чим смо ушли у скучено двориште, угледали смо црвени пасат и обојица помислили како од куповине нема ништа.

Узалуд је продавац обигравао око нас – висок, усукан наркоман – видело се из сваког полуукоченог покрета, из плитке агресивности и наглог спуштања цене, пре него смо проговорили две речи.

Изашли смо из дворишта, одахнули и кренули низ Чајкину. Код паркића, а тик до школског дворишта, стојала је давно преминула глумица. Као да је тек изашла из неке епизоде *Позоришта у кући*. У складном зеленом костимчићу од зелене чоје са исто таквим шеширићем на глави.

Доле низ улицу, док је пријатељ убацивао у трећу, рекох: – Невероватно, да не поверујеш властитим очима.

- И ја сам запазио госпођу Николајевић! – рече он и два пута брзо жмирну, у знак потврде.

УЛИЧНА ПРОДАВАЧИЦА ЧАРАПА СА ЗЕЛЕНОГ ВЕНЦА ОБЈАШЊАВА ШТА ЈЕ ЖИВОТ

Стојиш...

Дође комунална...

И после платиш пет 'иљада...

РАЗУМЕШ ЛИ?

Испред врата тек заувек затворене књижаре „Плато“.

- Види, сви зову мене, а ја зовем тебе! Капираш ли? – изговара млада ниско ошишана црнка, хватајући младића до себе за подлактицу.

Он је гледа као у некој неважној недоумици. Као да се буди из плитког сна.

Не допада јој се тај поглед. Вероватно зато понавља: - Капираш? Сви зову мене, а ја зовем само тебе! Разумеш ли?